Leto LXXV., št. 203 Spedizione in abbonamento postale. Poštnina plačana v gotovini. Ljubljana, ponedeljek 6. septembra 1943 Cena 50 cent.

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan zjutraj — Mesečna naročnina 11.— lir.
Račun pri poštni čekovnem uradu: Ljubljana štev. 10-351

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO.

Violenti combattimenti sul fronte della Calabria

Un contingente britannico ributtato in mare — Un incrociatore gravemente colpito, numerosi battelli affondati

COMMANDO SUPREMO — Bollettino di guerra Nr. 1198:

Sul fronte della Calabria il nemico, sotto la protezione di grosse formazioni aeree, ha intensificato l'afflusso delle truppe e dei mezzi corazzati ed è penetrato nello immediato retroterra occupando alcune località tra Palmi e Bagnara. Le forze della difesa, dopo aver ributtato in mare un primo contingente britannico sbarcato, hanno dovuto arretrare.

Violenti combattimenti sono in corso nella zona ad oriente di Bagnara e sui contrafforti delle montagne d'Aspromonte.

Velivoli da caccia e d'assalto italiani e germanici attaccavano mezzi da sbarco, reparti in movimenti ed elementi corazzati: un incrociatore era gravemente colpito da bombe e numerosi battelli venivano affondati.

Incursioni sono state compiute sulle provincie di Napoli, Brindisi, Taranto e su Terracina dove gli aviatori avversari bombardavano il centro urbano e mitragliavano la popolazione causando ingenti danni e numerose vittime. Nelle operazioni della giornata 5 aeroplani nemici risultano abbattuti.

Generale Ambrosio.

COMMANDO SUPREMO — Bollettino di guerra Nr. 1197:

Le forze anglo-americane, precedute da violenta preparazione di artiglieria attuata dalle numerose batterie schierate sulla costa Siciliana ed appoggiate dal fuoco della flotta e della preponderante aviazione, sono riuscite ieri a costituire alcune teste di sbarco sull'estrema regione meridionale della Calabria.

Dopo aspri combattimenti in cui gravi perdite venivano inflitte al nemico dalle truppe della difesa con il concorso dell'arma aerea, Villa San Giovanni, Reggio Calabria e la zona di Melito-Porto Salvo dovevano essere sgombrate.

Velivoli avversari hanno effettuato incursioni sulle località delle provincie di Napoli, Catanzare e Salerno; anche Sulmona è stata bambardata.

La caccia italo-tedesca ha abbattuto in ripetuti scontri 16 apparecchi ed altri 5 risultano distrutti dalle batterie contraeree.

Un bombardiere inglese si è inabissato nelle acque dell'isola di Coo (Egeo) colpito dal fuoco delle artiglierie.

Generale Ambrosio.

Srditi boji na kalabrijskem bojišču

Britanski oddelek vržen v morje — Sovražna križarka močno poškodovana, številni čolni potopljeni

Vrhovno poveljništvo. — Vojno poročilo št. 1198:

Na kalabrijskem bojišču je sovražnik ob podpori velikih letalskih skupin ojačil dotok čet in oklopnih sredstev. Proniknil je v neposredno zaledje in zavzel nekaj krajev. Med Palmijem in Bagnaro so se morale obrambne sile, potem ko so vrgle v morje britanski kontingent, umakniti.

Siloviti boji so v teku vzhodno od Bagnare in na pobočjih pogorja Aspromonte.

Italijanska in nemška napadalna in lovska letala so napadala izkrcevalna sredstva, oddelke na pohodu in oklopna sredstva. Bombe so hudo poškodovale neko križarko, številni čolni pa so bili potopljeni.

Nasprotnik je izvršil letalske napade na pokrajine Neapelj, Brindizi, Taranto in Terracino, kjer so nasprotnikovi letalci bombardirali mestna središča in obstreljevali s strojnicami prebivalstvo. Povzročili so ogromno škodo in številne žrtve.

V operacijah tega dne je bilo zrušenih 5 sovražnikovih letal.

General AMBROSIO

*

Vrhovno poveljništvo. — Vojno poročilo št. 1197:

Angleško-ameriškim oboroženim silam, pred katerih nastopom je bilo zabeležiti silovito topniško pripravo, izvršeno po številnih baterijah, razvrščenih na sicilski obali, in ki so bile podprte z ognjem bro-

dovja in nadmočnega letalstva, se je včeraj posrečilo ustvariti nekaj izkrcevalnih oporišč na skrajnem južnem področju Calabrije.

Po srditih bojih, v katerih so bile sovražniku prizadejane hude izgube po četah obrambe ob sodelovanju letalskega orožja, je bilo treba izprazniti Villo San Giovanni, Reggio Calabria in področje pri Melitu-Porto Salvo.

Sovražna letala so izvršila letalske napade na kraje v pokrajinah Neapelj, Catanzaro in Salerno; tudi Sulmona je bila bombardirana.

Italijanski in nemški lovci so v ponovnih spopadih sestrelili 16 letal, nadaljnjih 5 letal pa so sestrelile protiletalske baterije.

Neki angleški bombnik je strmoglavil v morje pri otoku Coo (Egejsko morje), potem ko je bil zadet od topniškega ognja.

General Ambrosio.

Vojvodinja d'Aosta za prebivalstvo Neaplja

Neapelj, 4. sept. s. Nj. Vis. vojvodinja D'Aosta, mati, ki se je takoj po ozdravljenju vrnila v Neapelj, je izročila prefektu 10.000 lir za prizadete ob letalskih napadih. Prefekt se je vojvodinji zahvalil v imenu neapeljskega prebivalstva.

Močni sovjetski napadi v hudih bojih zavrnjeni

Velike človeške in materialne izgube sovražnika — Pet angleških brzih čolnov uničenih v Kanalu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 5. sept. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Obrambni boji na jugu in v sredini vzhodne fronte so se tudi včeraj nadaljevali ves dan.

V Doneški kotlini, zapadno Harjkova in pri Sevsku so bili v hudih bojih zavrnjeni močni sovražnikovi napadi.

Pri ponovnih brezuspešnih sovjetskih poskusih prodorov zapadno od Kirova in južnozapadno Bjelija je utrpel sovražnik posebno hude izgube oklopnega orožja in ljudi.

V Finskem zalivu so mornariške obalne baterije z otoka Titers potopile en čoln za iskanje min in hudo poškodovale še enega. Nemške lahke pomorske enote so v istih vodah sestrelile 4 sovjetske bombnike.

Na Kalabrijskem polotoku izkrcani angleški oddelki so mogli včeraj samo nebistveno razširiti svoje predmostje, čeprav so jim stali nasproti samo šibki nemški in italijanski oddelki. Pri letalskih napadih na sovražne izkrcevalne sile so nemška brza bojna letala dosegla bombne zadetke velikega kalibra na sovražni križarki.

Pri letalskih napadih na nekatere kraje na zasedenem zapadnem ozemlju so bile povzročene v stanovanjskih predelih napadenih mest znatne izgube med civilnim prebivalstvom in razdejanja na poslopjih. Sestreljenih je bilo 5 sovražnih letal.

Zaščitne enote vojne mornarice so potopile v pretekli noči pred severno francosko obalo Rokavskega preliva 4 angleške brze čolne, petega pa s streli zažgale.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 5. sept. s. V zadnjih 24 urah so finske patrulje na aunuški fronti uničile zaklone in ofenzivna gnezda s posadkami, kakor tudi neko sovražno opazovalnico. Na fronti vzhodne Karelije so bili v odseku ožine Maaselkaje spopadi s finskimi patruljami. Finski lovci so sestrelili v borbi velik hidroplan tipa »MBR-2«. Preteklo noč so sovjetski bombniki ponovno napadli Kotko in Hamino. Protiletalsko topništvo jih je prisililo, da so odvrgli bombe izven bivališč in da ni nastala škoda.

Sovjeti so v soboto izgubili 349 tankov

Berlin, 5. sept. s. Iz poobla ščenega vojaškega vira poročajo, da so Sovjeti 4. septembra izgubili na vzhodni fronti v celoti 349 tankov.

Ponesrečen angleški napad na nizozemsko pristanišče

Berlin, 6. sept. s. Mednarodna obveščevalna agencija doznava, da je davi skupina 30 Spitfirov in 4 dvomotornikov ponovno napadla iz nižine z bombami in letalskim orožjem ladje, pripadajoče nemški rečni plovbi v nekem nizozemskem pristanišču. Obrambni ogenj z majhnih čolnov je napadalcem preprečil osredotočenje sil in tako ni bila nobena ladja hudo poškodovana. Tudi v pristanišču je bila škoda neznatna. Potopljena pa je bila neka majhna nizozemska jadrnica izven pristanišča. Protiletalska obramba je sestrelila eno dvomotorno letalo in en Spitfire, v katerem se je nahajal poveljnik sovražne skupine.

Američani ubijajo francoske delavce

Pariz, 5. sept. s. Ameriška letala so bombardirala na področju Bethuna delavsko naselje Mazingerbe. Bilo je 25 smrtnih žrtev in 50 ranjenih med francoskimi delavci. Naselje je bilo skoraj popolnoma porušeno.

Kanada se želi priključiti k Ameriki

Buenos Aires, 5. sept. s. Po obvestilih agencije »United Press« iz Washingtona je državni podtajnik kanadskega zunanjega ministrstva potrdil, da bi Kanada želela biti vključena v vseameriško zvezo.

POGREBNE SVEČANOSTI V SOFIJI

Ogromna udeležba ljudstva iz vseh pokrajin Bolgarije na pogrebu kralja Borisa III. — Veličasten žalni sprevod po sofijskih ulicah

Sofija, 5. sept. s. Sedem dni in sedem noči so bile v vseh bolgarskih cerkvah in samostanih neprestane molitve in ljudstvo se je v množicah udeleževalo verskih obredov. V veličastni baziliki sv. Aleksandra Nevskega so se škofje in duhovniki vrstili v molitvi pred krsto kralja Zedinitelja skupno s sofijskim meščanstvom, ki je brez prekinitve bdelo ob umrlem kralju in mu ne glede na socialne položaje izkazovalo zadnjo čast. Ves bolgarski narod se je hotel posloviti od svojega kralja. Ljudstvo je prihajalo z vseh strani v Sofijo in zlasti iz področij, ki so se vrnila nedavno k domovini. Kmetje so prihajali v narodnih nošah.

Davi v prvih jutranjih urah je bolgarski narod preplavil ceste in trge v glavnem mestu in zavzel mesta po ulicah, ki so bile določene, da bo po njih šel žalni sprevod iz bazilike sv. Aleksandra na glavni kolodvor. Med množico so padale v oči stare uniforme veteranov, uniforme mladinske organizacije »Branik«, čepice študetov, narodne noše.

Danes so obvestili uradno, da se pokopa trupla kralja Borisa III. v samostanu Rila nihče ne bo mogel udeležiti razen oseb, ki jih je določil dvor s predsedstvom ministrskega sveta. Vlak s truplom kralja se bo ustavil na vseh kolodvorih, da bo prebivalstvo na teh področjih moglo zadnjikrat izkazati čast ljubljenemu vladarju.

Ob cestah so gorele svetilke.

Prihod bolgarskih in inozemskih predstavnikov

Ob 8.30 so v baziliko začeli prihajati zastopniki oblasti, posebne misije, šefi diplomatskih misij s člani poslaništev, vojaški, mornariški in letalski atašeji. Prišli so ministri s predsednikom Filovom na čelu. Navzočni so bili predsednik in podpredsednik Sobranja, predsednik in podpredsednik vrhovnega sodišča, mestni župan, generali in člani civilne ter vojaške hiše Nj. Vel. kralja. Skoraj istočasno so stopili v baziliko bivši predsedniki Sobranja in bivši predsedniki ministrskega sveta. Pred baziliko in v njej je vladal vzoren red. Katafalk je stal sredi glavne ladje in okrog krste so gorele sveče na številnih svetilnikih. Krasne vence cvetja so položili okrog katafalka zastopniki nemških oblasti v imenu Hitlerja, Göringa, von Ribbentropa in drugih nemških osebnosti. Danes je prispelo v Sofijo več inozemskih vojaških misij, ki so zastopale oborožene sile svojih držav pri svečanem pogrebu. Prišle so misije Madžarske, Hrvatske in Rumunije.

Izredna veleposlaništva, inozemske misije ter posebne misije in diplomatski zbor so se postavili ob levi strani katafalka. Nj. Vis. vojvoda Bergamski je bil v sredini in ob njegovi desni so bili general Ranatescu, šef rumunske misije, Eksc. dr. Geiza Fritz, šef slovaške misije, Eksc. de Reuterward, šef švicarske misije, Eksc. Hasan Saka, šef turške misije. Na levi vojvode Bergamskega so bil polkovni general Luigi Csatay, šef madžarske misije, marki Korgariou, šef francoske misije, general Vilko Begić, šef hrvatske misije, veliki admiral Raeder, šef nemške misije. Za šefi misij so stali člani spremstva in člani posebnih misij. Na desni od katafalka so zavzeli svoja meta člani civilne in vojaške hiše Nj. Vel. kralja, za njimi pa častno spremstvo kraljevih princev. Člani diplomatskega zbora, med njimi minister Italije Mamelli, so bili ob levi strani katafalka, na desni pa je zavzel svoje mesto predsednik ministrskega sveta Filov z vsemi ministri.

Kraljica Ivana s člani kraljevske hiše

Ob 9.15 je kraljica Ivana zapustila kraljevo palačo in se podala v baziliko. Kraljico so spremljali princ Ciril, princesa Evdoksija, princesa Nadežda in sestra princesa Mafalda Saška. Množica, ki je spoznala dvorne avtomobile, se je priklonila, ko so šli mimo. Ko je kraljica zavzela mesto desno od katafalka, obkrožena s člani kraljeve družine s princem Cirilom in princelo Mafaldo ob desni, se je pričel verski obred. Nj. Vel. kralj Simeon ni bil navzoč in tudi ne princesa Marija Luiza.

Škofje so v svečanih ornatih ob asistenci diakonov intonirali molitve za mrtve. Obred je bil dolg in svečan in vsi so mu sledili z globoko ganjenostjo. Ob 10.15 je bil verski obred končan. Metropolit je kot predsednik sv. sinoda spregovoril pogrebni govor. Na obrazih vseh se je videla globoka ganjenost.

Po govoru so krsto kralja Borisa odnesli vojni minister, notranji minister, podpredsednik sobranja, predsednik vrhovnega kasacijskega sodišča, štirje poslanci in dva generala iz cerkve in jo položili na topovsko lafeto. Na trgu pred baziliko je vojaška divizija izkazala časti. Vojaki so prezentirali orožje in vojaške godbe so zaigrale bolgarsko narodno himno.

Veličasten žalni sprevod

Pred baziliko se je otvoril sprevod in se začel pomikati proti trgu carja Osvoboditelja. Na čelu je bil prefekt policije na konju s stotnijo orožnikov in 8 trobentači na konjih. Za njimi je jahal poveljnik garnizije s svojim štabom in pribočnikom. Sledila je fanfara gardnega polka. Močno so vse ganile neštevilne zastave z žalnimi traki. Praporščaki so počasi korakali. Zastave je spremljal odred garde Nj. Vel. kralja. Dolgi sprevod oficirjev je sledil odredu. Nosili so vence kraljeve družine in šefov inozemskih glavnih stanov, ministrskega sveta Sobranja in vojske. Med venci so bili opaženi zlasti venci Nj. Vel. Kralja in Cesarja, Kraljice in Cesarice, princa Pijemontskega, princese Marije, predsednika ministrskega sveta maršala Badoglia. Vencem so sledili služabniki Nj. Vel. kralja Borisa III. in dvorni funkcionarji.

Sprevod je prišel že do trga Carja Osvoboditelja pri kraljevi palači, ko se je od bazilike pomaknila topovska lafeta, katero je peljalo šest vrancev. Pred lafeto s krsto kralja Zedinitelja je duhovščina nosila velik križ, za njo pa so korakali kraljevi pribočniki. Množica je gledala sprevod za kordoni vojakov, na kar je pokleknila. Mnogi so jokali in ženske so molile. Cesta je bila posuta s cvetjem, ženske in otroci so metali cvetje na krsto nad vse ljubljenega kralja. Mnogi vojaki niso več obvladovali svoje ganjenosti in so tudi jokali.

Okrog lafete so nosili trakove predsednik vlade Filov, šef kabineta Nj. Vel. kralja, podpredsednika akademije znanosti in sofijski župan. Za njimi je šla v žalni obleki kraljica Ivana, katero je spremljal princ Ciril. Množica ju je takoj opazila in vsi pogledi so se obrnili proti vzvišeni kraljici. Nj. Vel. kraljica je šla počasi s sklonjeno glavo. Bila je izredno bleda. Nepremično je gledala v krsto svojega vzvišenega moža. Množica je pobožno pokleknila, ko je šla mimo. Svečano je odmevala Beethovnova pogrebna koračnica. Dokazi žalovanja množice so nepopisni.

Za kraljico so počasi stopali Nj. Vis. princesa Evdoksija, vojvoda in vojvodinja Württenberška in princesa Mafalda. Sledila so jim izredna veleposlaništva, člani ministrskega sveta, diplomatskega zbora, člani veleposlaništev, člani civilne in vojaške hiše in zastopnik ostalih oblasti.

Poslovilni defile bolgarske in zavezniških vojsk

Na trgu Aleksandra I. se je sprevod ustavil pred spomenikom carja Osvoboditelja in duhovščina je zmolila kratko molitev. Potem se je sprevod počasi premaknil naprej ob zvokih žalnih koračnic. Pred narodno banko in na trgu katedrale sv. Nedelje je duhovščina zopet zapela molitve. Na križišču ceste kraljice Marije Luize in ceste Hrista Botova, se je sprevod ustavil. Nj. Vel. kraljica, princ Ciril ter princi in princese kraljeve družine so ostali za krsto, nakar se je pričel defile sofijskih garnizijskih čet. Štirje generali so imeli častno stražo ob krsti. Med četami se je opazila stotnija sardinskih grenadirjev, ki je odlično defilirala pod poveljništvom nekega kapitana. Defilirala so tudi zastopstva nemških čet. Vsi vojaki so imeli črn trak na rokavu. Množica je prisotvovala defileju.

Prestresljivo slovo na kolodvoru

Po defileju je skupina bolgarskih generalov dvignila krsto z lafete, jo na ramah prenesla na kolodvor ter jo postavila v poseben vagon, duhovščina pa je zopet pričela moliti. Godbe so intonirale bolgarsko narodno himno. Množica pred kolodvorom je pokleknila in molila. Mnogi so jokali. V vlak, ki je odpeljal smrtne ostanke kralja Borisa v rilski samostan, so stopili kraljica Ivana, princ Ciril in ostali člani kraljeve družine, predsednik ministrskega sveta in nekaj drugih odličnikov. Duhovščina je izmolila poslednjo molitev in vlak se je pričel premikati. Bobnarji so udarili po bobnih in godbe so zaigrale narodno himno. Sirene v mestu so zatulile.

Veliki kralj, ki je dal veliki bolgarski domovini neodvisnost in veličino, bo počival v rilskem samostanu. Pokopan bo desno od oltarja sv. Ivana Rilskega po zadnji blagoslovitvi s svetim oljem. Počival bo poleg oltarja, kjer je tolikokrat molil za svoj in svojega naroda blagor, za blagor naroda, katerega je toliko ljubil in za katerega je umrl po tolikih letih truda in napora.

V rilskem samostanu

Sofija, 5. sept. s. Ko je vlak s krsto kralja Borisa odpeljal iz Sofije, je pričel padati dež. V vlak je vstopil s kraljico in princem tudi vojvoda Bergamski. Na postajah v Gornavaniji, Avladiji, Merniku, Balkanovu, Radomiru, Dolnjem Rakovcu in Dupnici se je prebivalstvo z vsega področja zbralo ob železniški progi, da izkaže zadnjo čast kralju. Ko je vlak vozil mimo, je množica v molitvi pokleknila. V Koskarinovo je vlak pripeljal ob 18.30. Krsto je skupina oficirjev prenesla v avtomobil, ki je krenil nato proti samostanu Rili, sledili pa so številni avtomobili, v katerih so bili kraljica Ivana, princ Ciril, vojvoda Bergamski, ostali princi kraljeve družine ter politične in vojaške osebnosti. Ob 19.30 so vozila prispela do samostana.

Gosta megla je odevala visoke gore okrog tega osamelega počivališča. Krsto so spravili iz avtomobila, zvonovi v samostanu so zvonili, dež je padal kar naprej. Težko in žalostno ozračje je nastalo vse na okrog Škofje, duhovniki in menihi so se strnili okrog krste, katero so višji oficirji in ministri na ramah nesli v samostan. Na pragu samostana so nekateri menihi nadomestili oficirje in ministre ter odnesli na ramah krsto v dvorišče samostana in od tod v cerkev. Kraljica Ivana in princi so sledili sprevodu menihov, ki so krenili proti oltarju sv. Ivana Rilskega in položili krsto na tla. Ob 20. uri so krsto po zadnji molitvi in blagoslovu nekega škofa položili v grob ob desni strani oltarja.

Zaključni obred pokopa trupla kralja Borisa III. v samostanu bo jutri zjutraj. Udeležili se ga bodo samo kraljica Ivana, kraljevi princi in maloštevilne druge osebnosti.

Kr. italijanska misija na pogrebu

Položitev vencev članov Savojske dinastije

Sofija, 4. sept. s. Kr. italijanska misija z Nj. Vis. vojvodo Bergamskim na čelu je prispela v Sofijo. Na kolodvoru so je sprejeli minister kraljevega dvora in šef protokola ter večje število oficirjev in bolgarskih generalov. Minister Italije Mamelli je šel v spremstvu mornariškega in letalskega atašeja misiji nasproti do meje in jo sprejel na bolgarskem ozemlju z zastopstvom oboroženih sil. Na kolodvoru v Sofiji je misijo sprejela častna stotnija z glasbo. Vojvoda Bergamski je pregledal častno stotnijo, godba pa je zaigrala kraljevo koračnico. Ko so se vsi člani predstavili, je vojvoda Bergamski ob spremstvu ministra kraljevega dvora odšel v kraljevo palačo.

Sofija, 4. sept. s. Nj. Kr Vis. vojvoda Bergamski je odšel v spremstvu predstavnikov Kraljevskega italijanskega odposlanstva v stolnico Aleksandra Nevskega, kjer se je poklonil truplu kralja Borisa in položil na krsto vence v imenu Kralja in Cesarja ter Kraljice in Cesarice, nadalje vence v imenu prestolonaslednika Umberta ter princese Marije Piemontske. V zastopstvu italijanskih Oboroženih sil se bo pogrebnih svečanosti za pokojnim kraljem Borisom udeležila četa grenadirjev iz Sardinije. Mesto Assisi je položilo na mrtvaški oder kralja Borisa v baziliki Aleksandra Nevskega krasen venec cvetja. — Trakovi v barvah cvetja sv. Frančiška so opremljeni z napisom: Kralju Borisu — mesto Assisi.

Sofija, 4. sept. s. Kr. pomorski ataše pri italijanskem poslaništvu v Sofiji je položil na mrtvaški oder kralja Borisa v imenu ministra Di Courtena venec s trakovi Kr. italijanske mornarice.

Danes popoldne je mimo kraljevega trupla korakala dolga povorka, v kateri so bile zastopane vse šole in vseučilišča iz Bolgarije, ki so položile številne vence na mrtvaški oder.

Madžarsko odposlanstvo

Budimpešta, 4. sept. s. Danes je z letalom odpotovala v Sofijo madžarska delegacija, ki bo zastopala regenta na pogrebu kralja Borisa. V delegaciji so podtajnik v predsedstvu vlade, generali in diplomati. Madžarski radio bo ob uri, ko bodo kralja Borisa pokopavali, oddajal govor o velikem vladarju in državniku.

Poslanica bivšega kralja Ferdinanda

Sofija, 4. sept. s. Bivši bolgarski kralj Ferdinand je poslal predsedniku ministrskega sveta Filovu naslednjo brzojavko:

Zaradi visoke starosti in zdravstvenega stanja zelo obžalujem, ker se ne bom mogel zadnjič posloviti od svojega toliko ljubljenega sina, kljub temu pa je moja misel blizu vsemu bolgarskemu narodu, ki trpi in žaluje za svojim nad vse ljubljenim carjem, katerega je kruta usoda mnogo prehitro iztrgala po njegovem sijajnem in uspešnem vladanju v zadnjih 25 letih. Sklonimo se vsi in recimo vsi skupno: Naj bo večen spomin nanj.

Poklonitev protiboljševiških Rusov in carske rodbine

Sofija, 4. sept. s. Zastopniki ruskega cesarskega dvora so se v imenu poglavarja velikega kneza Vladimira Kirilloviča poklonili posmrtnim ostankom carja Zedinitelja in položili v imenu velikega kneza krasen venec. Prav tako so počastili spomin kralja Borisa predstavniki vseh v Bolgariji živečih Rusov.

Knez Ciril bo član regentstva

Budimpešta, 5. sept. s. Posebni dopisnik lista »Cuventul« iz Sofije poroča, da bo eden izmed članov regentstva gotovo brat pokojnega kralja Borisa knez Ciril. Ves bolgarski narod smatra kneza Cirila za bodočega regenta in s tem naznačuje tudi željo, da bi se nadaljevala politika, ki jo je pričel kralj Boris. Ne samo prebivalstvo, temveč tudi vojska, kateri knez pripada in ki ga ima rada, je za izvolitev kneza Cirila, katerega navzočnost v regentstvu bi bila jamstvo za spoštovanje politične oporoke kralja Borisa III.

Imenovanja prefektov

Rim, 5. sept. s. S Kr. dekretom je bil postavljen na razpoloženje iz zdravstvenih razlogov minister dr. Umberto Petragnani. Premeščeni so prefekti: dr. Luigi Signorelli iz Aoste v Sondrijo, dr. Ottavio Gabbetti, prefekt na razpoloženju, v Aosto, dr. Luigi Gardini iz Sondrija v Reggio Emilija, dr. Aldo Cavani iz Chietija v Bergamo, dr. Luigi Giannitrapani iz Bergama v Chieti, dr. Renata Vittavini iz Reggia Emilia v Lecce, dr. Enrico Avalle iz Savone v Vercelli. Podprefekt dr. Dependente Meda je imenovan za prefekta v Savoni.

Izjalovljen poskus angleških izkrcevalnih edinic

Berlin, 5. sept. s. Po vesteh mednarodne obveščevalne agencije so edinice angleške mornarice skušale izvesti v noči na 4. september udar proti otoku Quasset nasproti skrajne točke Britanije. Nemška mornarica je sovražne edinice takoj izsledila in prestregla. Angleške izkrcevalne sile so se morale umakniti ob zaščiti umetne megle.

Na pragu novega šolskega leta

Izgledi za zaposlitev današnje šolajoče se mladine so ugodni — Po vojni bo povečana potreba po vsakovrstnih šolanih močeh

Ljubljana, 6. septembra.

Leto za letom se obnavlja v teh dneh pri starših z doraščajočimi otroki skrb za njihovo bodočnost. Vprašanje, kam s sinom, s hčerjo muči marsikaterega očeta in da misliti mnogim materam. Čim bolj se približuje začetek novega šolskega leta, tem večja je včasih zadrega. Posebno, kjer gre za prestop iz nižje šole v višjo, iz osnovne v razne srednje šole in iz teh na visoke šole in vseučilišča.

Tik pred začetkom sedanje vojne je bila zadrega staršev posebno neprijetna. Ker je bilo za mnoge stroke že preveč izšolanega naraščaja na razpolago, je nastopala brezposelnost. Strah pred njo in pred nesigurnostjo otrokove bodočnosti, če se je posvetil takemu s kandidati prenasičenemu poklicu, je vplival na mnoge tako, da pri odločitvi o šolanju niso upoštevali otrokovih sposobnosti in naravnih talentov, temveč so odločali bolj po izgledih za službe. Iz sicer razumljivih razlogov so bili starši največkrat tisti, ki so usmerili otroka na pot vodečo v kruhoborstvo. Tako je marsikateri otrok pod vplivom nezdravih razmer zapravil svoj talent in študiral nekaj za kar je šele mnogo kasneje spoznal, da mu ne »leži«.

Drugi vzrok za mnoge napačne usmeritve je bilo splošno razširjeno mnenje, da je izobrazba za inteligenčni, uradniški poklic najboljša, ki jo lahko zlasti meščanski otroci dobijo. Uradniška kariera se je šmatrala za najudobnejšo, najvarnejšo, najlažjo. Uradnik se je zdel zavidanja vreden gospod, čeprav je imel (in ima še danes!) največkrat manj denarja v žepu kakor katerikoli obrtnik.

Včasih zaradi pomanjkanja sredstev, včasih iz malomarne brezvestnosti pa so mnogi starši odpravili skrb za vzgojo svojih otrok tako, da so šli v drugo skrajnost. Čim je otrok končal obvezno šolanje, so ga poslali, kar so bili najbrezvestnejši primeri, na delo v tovarne kot navadnega ročnega delavca. Za skromen kapital, ki so ga do 14. leta starosti vložili v otrokovo vzgojo in šolanje, so hoteli imeti čim prej obresti, da so si z denarjem, ki ga je zaslužil, izboljšali koristoljubno svoj gmotni položaj. Nadarjen otrok se je običajno zavedel tega, zlasti v mestih neodpustljivega greha staršev nad svojo bodočnostjo šele, ko je bilo prepozno. Spoznanje, da so ga starši izkoristili zase, mu je zagrenilo vse življenje in mu kmalu odtujilo očeta in mater. Žal, takih primerov ni bilo tako malo, da bi jih smeli prezreti in jih oceniti kot nevažne izjeme.

Sedanja vojna bo v znatni meri vplivala na izglede današnje šolajoče se mladine. Takoj po njenem koncu bo velika potreba po vsakovrstnih šolanih močeh. Vsaj prvo desetletje bo kruha dovolj za vse, ki se danes izobražujejo za kateri koli poklic. Obnova gospodarstva, odstranitev vojnih ruševin in gradnja novih domov v najširšem smislu besede, nove ureditve socialnih in državno političnih problemov, vsa obnova splošno bo zahtevala maksimum človeških sil. Nedvomno bo brezposelnost v inteligenčnih poklicih izginila, pomanjkanje pa lahko predvidevamo pri kvalificiranem delavstvu, posebno specialistih tehnične stroke.

Staršem se danes ni potrebno bati za bodočnost otrok. Važno je le, da jih pravilno usmerijo. Nesmiselno in škodljivo je za študij nenadarjenega otroka siliti k nadaljnemu posečanju šol, ko bo lahko dosegel mnogo boljši položaj v rokodelstvu, obrti, trgovini ali industriji. Otrok sam naj odloča o svoji bodočnosti. Na starših je, da s pomočjo lastnega opazovanja, mnenja njegovih učiteljev in profesorjev in na podlagi otrokovega veselja za kakšna dela ugotove, kakšne so otrokove naravne sposobnosti, ki jih bo lahko razvil najbolje v svojo korist in korist družbe. Kjer je še vedno kak dvom, je priporočljiv posvet s Poklicno svetovalnico, ki bo po psihotehničnem preizkusu otroka povedala svoje mnenje. Starši naj se zavedajo, da bo moral otrok v bodoči družbi doprinesti čim več, če bo hotel uspeti, da bo vsaka služba presneto resna zadeva, ne pa — sinekura.

Zadnja beseda pa veljaj staršem, ki jemljejo dolžnosti do šolske izobrazbe svojih otrok prelahkomišljeno. Vojna je z vsemi svojimi posledicami podkrepila pravilnost spoznanja, da je najboljša dota, ki jo lahko dajo starši svojim otrokom, čim popolnejša izobrazba. Vse posvetne dobrine lahko propadejo, kar pa človek zna, tega mu ne more nihče vzeti, ne da bi mu vzel življenje. Otrok brez šol je vse življenje zapostavljan revež, ki ne more iz svojega podrejenega položaja. Starši, ki žive v mestu, kjer so na razpolago skoro vse šole od najnižjih do najvišjih, katerih otroci kažejo veselje do učenja, ne smejo smatrati nobeno oviro za preveliko, da ne bi otrokom izpolnili njihovih želja. Pot in način za njihovo nadaljnje izobraževanje se bosta našla, če je ljubezen do otrok dovolj močna. Če pa to res ni mogoče, pošljite jih vsaj učit se za vajence in vajenke v razne obrti.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO MATICA Telefon 22-41

DNEVNO DVOJNI SPORED!

Razkošna filmska veseloigra s sijajnimi pevskimi vložki in plesnimi revijami

SAMO TI...

V glavnih vlogah: **Johannes Heesters, Dora Komar, Paul Kemp**

Predstave ob 17. in 19. uri

Matineja:

Giuseppe Lugo v filmu največjega uspeha

BOGASTVO NI SREČA

Predstave samo ob 15. uri

KINO SLOGA Tel. 27-30

OTVORITEV PREDSEZONE

z vrsto lepih in dobrih filmov!

Danes in še jutri ob 10.30:

Maska in obraz

V nedeljo popoldne ganljiva zgodba o materi, ki trpi in se bori za srečo svojega sina v filmu

Skrivnost Ane Rotner

Sodelujejo: **Franciska Kinz, Otto Wernicke, Winnie Markus**

Vsako popoldne štiri predstave: ob 13.30, 15.30 17.30 in 19.30

Ob nedeljah in praznikih še ob 10.30

KINO UNION Telefon 22-21

Modre oči in živahen temperament mlade, lepe vdove so odgovorne za vse

Posledice nepričakovanega obiska

Pikantna pustolovščina na bivšem avstrijskem dvoru

V glavnih vlogah: **Zita Szeleczky, Maria Mezey in Antal Pager**

Predstave ob: 15.30, 17.30 in 19.30 uri

18. septembra; b) privatni in razredni izpiti od 17. septembra dalje; c) nižji tečajni izpiti in popravni izpiti za nižje tečajne izpite od 20. do 24. septembra; d) višji tečajni izpiti in popravni izpiti za višje tečajne izpite od 23. do 28. septembra; e) sprejemni izpiti za I. razred 27. in 28. septembra. Natančni razporedi bodo razobešeni v razglasni omarici v Trgovski akademiji od 10. septembra dalje. Začetek izpitov vedno ob 8. uri. Vpisovanje za šolsko leto 1943-44 se bo vršilo v poslopju Trgovske akademije in sicer: a) za prvošolke dne 1. oktobra v učilnici št. 6 od 8. do 11. ure za črke A—M, od 14. do 17. ure za črke N—Z, za drugošolke tudi 1. oktobra od 8. do 11. ure v učilnicah št. 4 in 5., za tretje, četrto in petošolke dne 2. oktobra in sicer za tretješolke dopoldne v učilnicah št. 4, 5, 6, za četrto in petošolke popoldne od 14. do 17. ure v istih učilnicah, za šesto, sedmo in osmošolke 4. oktobra od 8. do 11. ure v istih učilnicah. Učenke s tujih zavodov in zamudnice se bodo vpisovale v ravnateljevi pisarni 4. oktobra od 15. do 17. in 5. oktobra od 9. do 11. ure. Vpisovalni pogoji so nabiti na oglasni deski. — Ravnateljstvo.

—lj **71 lir velja na tramvaju izstopanje pri zadnjih in vstopanje pri sprednjih vratih.** Napisi, tramvajski uslužbenci in opozorila v listih potnike neprestano opozarjajo na strogi predpis, da je vstopanje v tramvajske vozove dovoljeno samo pri zadnjih vratih, izstopanje pa samo pri sprednjih. Kdor se proti temu predpisu pregreši, ga mora sprevodnik legitimirati in naznaniti upravi cestne železnice, ki ga prijavi kr. kvesturi. Na kr. kvesturi je slehernu nedisciplinirani potnik kaznovan z najmanj 50 L, poleg tega mora plačati 16 L kolkov in pristojbin. Že prej v vozu pa mora vaskdo sprevodniku plačati 5 L globe za napačno vstopanje ali izstopanje. Dosti je bilo že kaznovanih in so svojo nediscipliniranost zato obžalovali. Zato se vsi opozarjajo, da ima tramvajsko uslužbenstvo najstrožje naročilo, naj vsakega, ki se ne ravna po predpisih, takoj legitimira.

Otvoritev razstave Milana Radina

je vzbudila živo zanimanje med ljubitelji upodabljajoče umetnosti

Ljubljana, 6. septembra

Včeraj dopoldne je bila v zgornjih prostorih Obersnelove galerije na Gosposvetski cesti otvorjena prva kolektivna razstava slik mladega slikarja **prof. Milana Radina**, ki se je s tem nastopom predstavil kulturni javnosti našega mesta. Na otvoritev je prihitelo mnogo občinstva, da sta bila oba razstavna prostora napolnjena. Med občinstvom smo videli mnogo odličnikov, razstavljalčevih stanovskih tovarišev in zastopnikov tiska.

Iz pestre zbirke, ki jo je mladi umetnik postavil na ogled, je razvidno, da ljubi sonce, svetlobo in življenje, kar je nedvomno tudi njegova značilna poteza. Razstava obsega 30 olj, 15 risb in akvarelov ter dva pastela. **Olja** so: »Beograd« (štev. 1), slika iz prve razstave v Beogradu; »Saško« (št. 2), portret; »Na gostilniškem vrtu« (3); »Portret ge. Ž.« (4); »Portret g. inž. M.« (5); »Portret ge. S.« (6); »Portret ge. V.« (7); »Portret ge. E.« (8); »Cigani« (9); »Portret ge. P. (10); »Portret ge. R.« (11); »Frančiškanska cerkev v jutranjem soncu« (12); »Portret ge. U.« (13); »Interijer« (14); »Portret ge. L.« (15); »Portret g. inž. K.« (16); »Moja žena in sin« (17); »Kopalci ob Ljubljanici« (18); »Tatjanca« (18), portret; »V parku I« (19); »V parku II« (24); »Kopalke« (21); »Portret g. B.« 26); »Portret g. L.« (27); »Portret g. K.« (28); »Portret ge. M.« (29) in »Portret rodbine L.« (30); **risbe in akvareli:** »Motiv iz Sarajeva I, II in III (štev. 1, 2 in 3); »Mostar« (4); »Motiv iz Ljubljane I in II (5 in 6); »Motiv iz Dalmacije« (7); »Motiv iz Črne gore« (8); »Motiv iz Kotora« I in II (9 in 10); »Motiv iz Bosne I in II (11 in 12); »Stara miza« (13); »Plitvička jezera)« (14) in »Plitvički slapovi« (15); **pasteli:** »Glava ge. L.« in »Glava gdč. D.« Velik del slik je zasebna last.

Kolektivna razstava Milana Radina bo odprta do 19. t. m. vsak dan od 9 do 12.30 in od 15 do 18.30. Ogled toplo priporočamo.

DNEVNE VESTI

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« kos 71. z dne 4. septembra 1943. objavlja spremembe člena 6. parvilnika o povračilu stroškov za prenos in prevoz državnih stvari (instrumentov) uslužbencem po stroki kontrole mer in izmeno ratifikacijskih listin glede italijansko - nemške razmejitvene komisije.

— **Brzojavka osem mesecev iz Peruja v Italijo.** Od konca 1936 ni bilo nobenega obvestila o barijskem tenorju Dominiku Mastronardiju, ki je tedaj potoval skupno z drugimi slavnimi italijanskimi pevci v Buenos Aires, kjer naj bi nastopil na tamošnjem vodilnem odru, od koder je upal priti na oder newyorške metropolitanske opere. Te dni pa so prejeli Mastronardijevi svojci potom perujskega Rdečega križa Mastronardijevo brzojavko. V tej brzojavki sporoča Mastronardi, da je popolnoma zdrav in da poje po raznih južnoameriških gledališčih. Brzojavka je bila odposlana za Božič 1942 in je potrebovala osem mesecev za pot iz Lime v Italijo.

— **Imenovanje dveh komisarjev.** Senator inž. Anton Pesenti je bil imenovan za komisarja nacionalne federacije industrijcev proizvodnje cementa, apna in krede, dr. Remigij Paone pa za komisarja nac. federacije filmske proizvodnje.

— **Italijansko odrsko delo na praškem odru.** Na odru mestnega gledališča na kraljevih Vinogradih v Pragi je bila uprizorjena komedija Simonija ter Ojettija »Poroka Casanove«. Omenjeno komedijo je prevedel v češčino dr. Benjamin Jedlicka.

— **Papež je sprejel župnike bombardiranih rimskih župnij.** Papež Pij XII. je sprejel župnike iz bombardiranih delov Rima. Papež je imel pri sprejemu primeren nagovor in je omenil junaško žrtev v. Melisa. Podelil jim je apostolski blagoslov.

— **Loterijska sreča.** Dne 28. avgusta so bile izžrebane sledeče srečonosne loterijske številke: Benetke 47, 84, 63, 62, 7. Cagliari 39, 4, 77, 57, 75. Florenca 27, 66, 30, 63, 19. Genova 72, 71, 29, 48, 22. Milan 53, 57, 87, 55, 51. Neapelj 63, 66, 30, 56, 72. Rim 55, 25, 84, 34, 68.

— **Utopljenec v Idriji.** 20 letni Malo Vicentini se je šel kopat v Idrio pri Recci. Nenadoma ga je verjetno prijela slabost in je utonil. Nekateri sokopalci so mu hoteli pomagati, vendar je voda nesrečnega mladeniča že zagrnila.

— **Umetnostna razstava v Benetkah.** Mladi italijanski slikar Klavdij Cavaggioni je razstavil svoje umetnine v Benetkah. Posebno pozornost zaslužijo njegova tihožitja.

— **500 pariških gostiln zaprtih.** V borbi proti črni borzi je bilo v enem tednu zaprtih 500 pariških gostiln ter restavracij, ker so lastniki kršili predpise proti črni borzi.

— **Ostavka neapeljskega novinarskega sindikalnega tajnika.** Comm. Artur Assante je podal ostavko kot tajnik neapeljskega novinarskega sindikata. Njegova ostavka je bila sprejeta.

— **Prvi prekooceanski parnik s plinskim generatorjem.** Nedavno je prvi prekooceanski parnik s plinskim generatorjem »Navitas« srečno končal svojo poizkusno vožnjo v Oceresundu. Novi parnik je bil zgrajen v kodanjskih ladjedelniških in strojnih delavnicah. Dolžina novega parnika je 80.95 metrov, širina pa 12.95 metrov.

— **Smrtna kosa.** V Triestu so umrli 28-letni Robert Kerbavac, 41letna Marija Uremovič-Perkic, 68letni Karol Koročec, 20letna Hema Markulin, 68letni Rudolf Jakš in 87letna Marija Rojc-Butara.

— **Nezgode.** 14 letni Virginij Zanar iz Ville Decani je padel s figovega drevesa. Pri padcu si je zlomil levo podlahtnico. 11 letni učenec Anton Siciguano iz Triesta, stanujoč v ulici Moreri, je padel s tramvaja na progi št. 6 in obležal z zlomljeno levo nogo. 10 letni Andrej Mezzina je v bližini starega rimskega gledališča v Triestu padel z obzidja in se poškodoval po vsem telesu. Ponesrečenci se zdravijo v triestinski bolnišnici kraljice Helene.

— **Tatovi v trgovini.** V trgovino z živili Riharda Tondata v ulici Madonnina v Triestu so udrli tatovi in odnesli 24 kg sladkorja, 38 litrov olja, 40 komadov mila in okoli 50 praznih vreč. Policijski organi so zlikovcem že na sledu.

IZ LJUBLJANE

Obiski v javnih bolnišnicah

Po nalogu nadzorne oblasti so obiski pri bolnikih dovoljeni **samo med ½1. in 3. pop., in to ob sredah, sobotah in nedeljah** (kakor na klinikah). Sicer pa se samo k težko bolnim puste osebe, ki se izkažejo z dovolilnico, podpisano po šefu oddelka in nadzorniku javnih bolnišnic.

*

—lj **Dež je prinesel izredno ohladitev.** Dasi po našem občutku sobotno deževje ni posebno vplivalo na temperaturo in se nam ni zdelo, da se je zelo ohladilo, je maksimalna temperatura od petka do sobote padla za 10 stopinj Celzija. To je bolj redek pojav. Maksimalna temperatura je dosegla v petek še 25 stopinj, v soboto pa le 15 stopinj Celzija. Včeraj se je nekoliko ogrelo in se je maksimum dvignil na 18.3 stopinje Celzija. Deževalo je vztrajno vso soboto od 11. dopoldne naprej. Moče je sedaj preko mere dovolj. Za vse bi bilo dobrodošlo lepo vreme, čim več sonca. Minimalna temperatura se v zadnjih dneh ni mnogo spremenila. V petek je dosegla 12, v soboto 13.3, v nedeljo 13.2, davi pa 11.6 stopinje Celzija. Davi je gosta, nizka megla napovedovala izboljšanje vremena. Tudi barometer se počasi dviga.

—lj **Nedelja brez izletov in kopanja.** Včerajšnja nedelja je bila po letošnjem poletju prva, ko ni bilo na Ljubljanici nobenega kopalca. Sobotni dež in včerajšnje oblačno vreme sta pregnala veselje do kopanja tudi najvztrajnejšim. Vreme je ponagajalo tudi sprehajalcem. Popoldne je le malo meščanov zapustilo središče mesta in odšlo v bližnjo okolico. Večina je ostala kar doma. Kakor vedno so bile tudi včeraj kinematografske predstave že dopoldne razprodane. Tudi kavarne in gostilne v mestu so imele mnogo gostov.

—lj **Na šoli Glasbene Matice** bo danes popoldne določitev urnika vsem gojencem, ki so se vpisali za novo šolsko leto na šolo Matice. Zato naj se zbero gojenci danes popoldne ob 15. uri v Hubadovi pevski dvorani, in sicer najprej gojenci za klavir, gojenci za violino naj pridejo ob 16. uri in gojenci za solopetje ter ostale orkestralne instrumente ob pol 17. uri. Redni pouk se bo začel jutri v torek 7. t. m.

—lj **Gojenci glasbene šole »Sloge«** se zbero v torek 7. septembra ob 18. uri v šolskih prostorih zaradi določitve urnika. Pazijo naj, da bodo prejeli urnik za vse predmete, ki so jih vpisali. V četrtek 9. septembra je pričetek pouka.

—lj **Srebrni jubilej odrskega delovanja.** Te dni poteka 25 let, kar je stopil na oder tenorist Angel Jarc. Njegova življenjska pot mu ni prizanašala, kakor ne prizanaša nikomur njegove stroke. S svojim tenorjem nas je ogreval že v mladih letih. Deloval je v ljubljanski operi, pozneje je nastopal na odrih v Bratislavi, Brnu in Olomucu. Tudi Maribor ga je lepo sprejel. Posebno lep uspeh je žel v »Sleherniku«. Seveda ni bila njegova umetniška pot posuta samo z rožicami. Prišla so trpka razočaranja, ki na niso upognila njegovih prizadevanj. Sedaj vneto, uspešno sodeluje v opernem pevskem zboru, ki mu je s svojim tenorskim materialom krepka opora. Angelu Jarcu želijo prijatelji, da bi mu bile v bodočih letih izpolnjene vse tihe želje, ki jih goji v svojem srcu.

KINO MOSTE

Film, ki je do sedaj dobil sloves najboljšega dela! — Pariško podzemlje preteklega stoletja — Film globoke socijalne vsebine z **Alido Valli** in **Marijo Denis** v glavnih vlogah

Dve siroti

Ljubavni madžarski film — V glavnih vlogah: **Antol Pager, Julija Toth, Erszi Simor**

Doktor Kovač

Vsled ogromnega zanimanja za film »**Dve siroti**« priporočamo, da si preskrbite vstopnice pravočasno!

Predstave ob delavnikih ob 6. uri

—lj **Cerkvena slovesnost v šentjakobski župniji.** V cerkvi sv. Jakoba so imeli včeraj redko slovesnost. Novi župnik dr. Janko Arnejc je nastopil svoje službeno mesto. Cerkvenih slovesnosti in obredov se je dopoldne udeležilo mnogo šentjakobskih župljanov, prišli so pa tudi iz drugih župnij. Dr. Arnejc je po rodu Korošec. Doma je iz Ledenic ob Baškem jezeru. Med svojimi bogoslovnimi študijami se je nekaj časa mudil v Rimu, kjer je l. 1901 pel novo mašo. Ko se je vrnil v domovino, so ga ljudje povsod sprejeli prisrčno. Bil je najprej kaplan v Beljaku, potem pa prefekt v celovškem Marijanišču ter župnik v Žrelcu, Logatcu, Škofji Loki, na Trsteniku in na Breznici. Kot zgleden duhovnik si je pridobil povsod splošno spoštovanje svojih župljanov, posebno še, ker so našli v njem vedno vnetega prosvetnega in gospodarskega delavca.

—lj **Na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani se bodo vršili jesenski izpiti takole: a) popravni izpiti za I., II., V., VI. in VII. razred 17. in**

Spodnje Štajersko

— **Novi grobovi.** V Mariboru so umrli vodja krajevne skupine Oskar Kurzmann, star 44 let, trgovec Jovan Dujmović, star 33 let in drvarjev sinček Albert Mlačnik.

— **Poroke v Mariboru.** V Mariboru so se poročili Rudolf Sagmeister z Alojzijo Cerar, Franc Stich s Terezijo Predan, Fr. Draxler s Frančiško Pöltl, Josip Kambič z Elizabeto Perko, Dominik Rednak z Alojzijo Stebernak, Alfred Lesjak z Valerijo Pučnik, Janez Kek z Nežo Kalčič, Janez Pukšič s Terezijo Zdolšek, Franc Prebil z Marijo Bregant, Robert Gasteiger z Raviolo Kokol in Janez Orešič z Ano Vogler.

— **Vrtnarji so zborovali.** 27. avgusta so zborovali v Mariboru zastopniki vrtnarskih društev okrožja Maribor-mesto in Maribor-okolica. O vrtnarstvu so jim predavali deželni kmetijski svetnik štabni vodja Nietsche, inspektor Albrecht, dr. Creuzburg in vodja vrtnarske posvetovalnice Theiner. Zastopanih je bilo vseh 41 vrtnarskih društev. Vodja vrtnarske posvetovalnice Theiner je izjavil, da delajo pristojne oblasti na to, da bi dobila vsaka občina svoj vzoren sadni vrt.

Najvišje cene za krompir

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na temelju navodila čl. 1. naredbe z dne 9. V. 1941, št. 17 (»Službeni list« št. 38-41) v zvezi z določbo čl. 2 naredbe za ureditev cen (»Službeni list« št. 238-26-41), na temelju določbe čl. 2 naredbe o nadzorstvu cen (»Službeni list« št. 68-15-41), po prečitanju vloge Prevoda z dne 6. VIII. 1943 glede odobritve prodajnih cen za krompir na ozemlju ljubljanskega mesta odobril naslednje najvišje prodajne cene za krompir letine 1943.:

1. vrsta rdeči Voltman: pri prodaji na debelo za 100 kg lir 160, postavno vagon Ljubljana, pri prodaji na drobno za 1 kg 1.85 lire, postavno trgovina;

2. vse druge vwrste v prodaji na debelo: za 100 kg lir 185 postavno vagon Ljubljana, pri prodajah na drobno za 1 kg lir 2.10, postavno trgovina.

Določbe odloka VIII-2 št. 3681-2 z dne 23. VIII. 1941 se razveljavljajo, v kolikor so v nasprotju s pričujočo odločbo.

V smislu določila čl. 4 naredbe z dne 9. V. 1941, morajo biti cene nabite v prodajnem lokalu.

Prekrški proti najvišjim cenam se kaznujejo po naredbi o cenah v zvezi z naredbo z dne 26. 1. 1942. št. 8 (»Službeni list« št. 8-42).

Tudi ribe imajo noge

V kubanskih vodah žive posebne vrste ribe, ki imajo noge. Plavajo kakor vse druge, samo da lahko tekajo tudi po suhem. Naravoslovci poznajo to ribo pod imenom Malthe vesperitlio. Ta riba ima štiri noge ali bolje rečeno njene prednje plavute so tako dobro razvite, da lahko po njih hodi. Zadnji plavuti sta tudi dobro razviti in nekoliko krajši, zato pa močnejši. Ribiči se boje loviti to ribo, kjer hodi tudi po suhem. Boje se jo tudi zato, ker ima v sebi zelo nevaren strup, s katerim se brani.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 6. septembra: Caharija.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Samo Ti... Bogastvo ni sreča.

Kino Sloga: Skrivnost Ane Rotner.

Kino Union: Posledice nepričakovanega obiska.

Kino Moste: Dve siroti in Doktor Kovač.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Bleiweisova cesta 6; Hočevar, Celovška cesta 62; Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 6. SEPTEMBRA 1943.

12.20 Plošče. — 12.30 Poročila v slovenščini. — 12.45 Lahka glasba. — 13.00 Napoved časa — Poročila v italijanščini. — 13.10 Poročilo Vrhovnega Poveljstva v slovenščini. — 13.20 Orkester vodi dirigent Petralia. — 14.00 Poročila v italijanščini. — 14.15 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec — Orkestralna glasba. — 15.00 Poročila v slovenščini. — 17.00 Napoved časa — Poročila v italijanščini. — 19.15 Koncert Ljubljanskega Komornega tria (M. Lipovšek — klavir, A. Dermelj — violina, C. Šedlbauer — čelo). — 19.00 »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Plošče. — 20.00 Posebna oddaja za Sicilijo. — 20.30 Poročila v italijanščini — Napoved časa. — 20.45 Wagnerjevo glasbo izvajata mezzosopranistka Cloe Elmo in pianist Giorgio Favaretto. — 21.10 Koncert pianista Antona Trosta. — 21.40 Orkester vodi dirigent Angelini. — 22.15 Znani duet. — 22.45—23.30 Orkester vodi dirigent Petralia. — V odmoru (23.00): Poročila v italijanščini.

KOZOLEC

Mati: »Ali te ni sram, Anica? Sosedovim dečkom si pokazala kako napraviš kozolec in videli so tvoje hlačke.«

Anica: Ne, mamica, hlačke sem prej sleka.«

ADVOKAT

DR. RADO PAVLIČ

JE ODPRL PISARNO

v Šelenburgovi ulici št. 3/II, telefon 26-11

KLOBUČARNA „PAJK“

Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov. — Se priporoča

RUDOLF PAJK, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠT. 38

MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 12

(Nasproti hotela Union)

P. G. Wodehouse: 69

MALA PEPITA

»Dajte, da vam razložim,« je Sam odgovoril. »Kakor ste nedvomno uganili, sva z gospodom Macom Ginnisom ustanovila poslovno družbo.«

»Uganil sem. In?«

»Pametna družba je duša vsake trgovine. Z gospodom Macom Ginnisom sva bila v preteklosti tekmeca, potem pa sva oba izprevidela, da je čas za prijateljski nasmeh in prisrčen stisk roke; skratka, za sklenitev zveze. Združena sva prebito močna, sin moj: posebna stroka mojega družabnika je dejanje, moja pa strategija. Povejte mi, ali še vedno ne izprevidite, s kom ste se spustili v boj? Zakaj tako trmasto vztrajate v svoji nespameti?«

»Torej mislite, da bosta zanesljivo zmagala?«

»Hudimana! Stvar je na dlani.«

»Čemu torej tratita čas s tem obiskom?«

Najbrže sem bil izrekel baš misel, ki je vznemirjala tudi gospoda Maca Ginnisa; kajti ta mah je planilo iz njega:

»Preklet...! Seveda! Čemu? Ali vam nisem rekel? Čemu trativa čas? Po kaj sva neki prišla? Mar se lotiva dela!«

Sam je zamahnil proti njemu kakor predavatelj, ki terja na važnem mestu posluh, in nadaljeval:

»Vidite! To vam je mož dejanja: boj mu je kakor vsakdanji kruh, s katerim se hrani. Meni pa je mir bolj po duši. Zakaj bi človek rogovilil, če lahko zlepa doseže, kar želi? Takšno je moje geslo. Namen najinega obiska je torej tale: prišla sva zastran tiste stare ponudbe... to je, kupila bi vas rada. Vem, da ste predlog že odbili, a zdaj ima stvar drugačno lice. Vaše delnice so padle, zato vam ne vsiljujeva več deleža, kakor ga dobiva midva, ampak samo odpravnino. Ta mah se zdi vaš položaj še močan: v hiši ste in imate fanta v svoji oblasti. V resnici pa je vse to od muh. Če hočeva tvegati le nekoliko hrupa, vam lahko v petih minutah odvzameva ‚malo Pepito'. Zdi se mi pa, da je hrup nepotreben. Zmaga bi nama bila sicer lahka, to je res; a po drugi strani ste oboroženi, in ta ali oni izmed nas bi jo utegnil izkupiti. Kaj bi torej posegali po nasilnih sredstvih, ko se vsa reč lahko mirno uredi? Ali nimam prav, sinko?«

Gospod Mac Ginnis je podmolklo zarohnel, kakor da mu s'li na jezik nova togotna opomba; a Sam ga je pomiril z zamahom roke in me znova vprašujoče pogledal iz temnih oči.

»Ponujava vam petnajst od sto,« je rekel.

»Svoj čas ste rekli petdeset,« sem odvrnil.

»To je malo!«

»Kaj hočete? Posli so posli.«

»Posli! To je oderuštvo.«

»Toliko je, kolikor vam največ lahko ponudiva. Meni verjemite, da se ni bilo lahko dogovoriti o tem s prijateljem Buckom, ki je brcal kakor mežeg.«

Buck je drsnil z nogami po tleh in me krivo pogledal. Na tistem, ki je zlomil človeku nogo, je seveda težko najti dobro dlako. Očitno gospod Mac Ginnis še davno ni bil dovolj potolažen, da bi si bil mislil: kar je bilo, je bilo.

Vstal sem.

»Nu, žal mi je, da sta se zaman potrudila do mene. Dovolita, da vaju spremim. Drug za drugim, če smem prositi.«

Sam je bil videti užaloščen.

»Odbijate?«

»Odbijam.«

»Trenutek, prosim. Poskusiva razbistriti vso stvar. Ali se zavedate, da naju imate za nasprotnika? Nikar ne mislite, da se boste spotaknili samo ob Bucka in mene; tu zunaj, za vogalom, čakajo najini ljudje, isti ‚gang' kakor takrat. Bodite pametni, sinko: niti trohice upanja ni, da bi zmagali. Žal bi mi bilo, vidite, če bi se vam pripetilo kaj hudega; in človek nikoli ne ve, kaj se utegne zgoditi. Fantje so hudi na vas zaradi tega, kar ste napravili tisti večer. Zato pa, vidite, sinko, da sem na vašem mestu, se ne bi tako upiral. Res, odkrito vam povem.«

V njegovem glasu je bil ljubezniv poudarek, ki mi je segal malone do srca. Nekakšno čudno prijateljstvo je bilo nastalo med tem človekom in menoj. Svojo reč je hotel res da opraviti, a hkratu sem vedel, da bi mu bilo resnično žal, če bi se mi zgodilo kaj hudega. Kakor sem videl, je bil tudi povsem odkritosrčno prepričan, da sem pritisnjen s hrbtom ob zid in da je verjetnost moje zmage proti taki koaliciji neskončno majhna. Vrhu tega sem mu tudi lahko verjel, da je imel glede na dozdevno gotovost zmage dokaj opravka, preden je pregovoril zaveznike, da so mu dovolili ponudbo, ki mi jo je bil napravil.

Toda nekaj je Sam pozabljal: telefon. Kar presenečalo me je, da se je mogel tako ušteti. Ko bi bilo šlo zgolj za Bucka, bi bil to še razumel, kajti gospod Mac Ginnis je bil kratke pameti in zmožen takih napak.

Urejuje Josip Zupančič — Za Narodno tiskarno Fran Jeran — Za inseratni del lista: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani